

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/57/2019
Identifikačné číslo spisu:	2111207482
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2111207482.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J. H., nar. X.XX.XXXX, bývajúcej v O., K. XX/X, W. W., 2/ S. H., nar. X.X.XXXX, bývajúceho v O., K. XX/X, W. W., 3/ maloletého S. H., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v O., K. XX/X, W. W., zastúpeného žalobcami 1/ a 2/, všetci zastúpení Mgr. Marekom Parom, advokátom so sídlom v Bratislave, Gagarinova 10A, proti žalovaným 1/ W. R., nar. X.X.XXXX, bývajúcemu v T., S. XXXX/XX, zastúpenému JUDr. Andreou Vladárovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Veľká okružná 17, 2/ Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21C/15/2011, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. apríla 2018 sp. zn. 9Co/130/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. októbra 2016 sp. zn. 21C/15/2011 prvým výrokom uložil žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 8.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 4.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 7.000 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň vyslovil, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Druhým výrokom vo zvyšku žalobu zamietol. Tretím, štvrtým a piatym výrokom rozhodol o náhrade trov konania medzi stranami sporu, šiestym výrokom o trovách konania štátu a siedmym výrokom o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh. Vychádzal zo zistení, že žalobcovia 1/ a 2/ zverili ich maloletú dcéru R. (v tom čase vo veku 5 rokov) do opateri starej matky K. C., že dňa 17.8.2008 o 12.20 hod. v Bratislave na Bajkalskej ulici došlo k dopravnej nehode, keď stará matka vstúpila spolu s maloletou do vozovky, po ktorej išlo motorové vozidlo zn. AUDI A4 EVČ: T. XXX A. riadené žalovaným 1/, že uvedené motorové vozidlo prednou časťou narazilo do chodkýň a že obe chodkyne následkom zranení na mieste podľahli. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že v prvom rade technickou príčinou dopravnej nehody bolo nesprávne konanie chodkyne K. C., avšak na druhej strane žalovaný 1/ mohol nehode zabrániť správnou technikou jazdy, a to včasným

intenzívnym brzdením. Dospel preto k záveru o miere spoluzavinenia žalovaného 1/ a alebo jej chodkyne K. C. na dopravnej nehode u každého v rozsahu 50 %. K vecnej pasívnej legitímácii žalovaných v súlade s právnym názorom vysloveným krajským súdom v jeho zrušujúcom uznesení uviedol, že pasívne legitímovaný v spore je nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaná 2/. V dôsledku úmrtia maloletej dcéry žalobcov 1/ a 2/, resp. súrodenca maloletého žalobcu 3/ nepochybné došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/, 2/ a 3/ (práva na súkromný a rodinný život) v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Rovnako aj strata matky žalobkyne 1/, resp. starej matky maloletého žalobcu 3/ spôsobila zásah do ich osobnostných práv chránených vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami. Pri určení výšky primeraného zadostučinenia za rozhodujúce považoval dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. V súvislosti s úmrtím maloletej Nikoly považoval u každého zo žalobcov za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 4.000 eur, pričom pri určení jej rozsahu prihliadol na spoluzavinenie starej matky. Pokiaľ ide o stratu matky žalobkyne 1/, resp. starej matky maloletého žalobcu 3/, žalobkyňa 1/ priznal ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 4.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 3.000 eur pri zohľadnení spoluzavinenia starej matky v rozsahu 50 %. Žalobe preto vyhovel u žalobkyne 1/ v rozsahu 8.000 eur, u žalobcu 2/ v rozsahu 4.000 eur a u žalobcu 3/ v rozsahu 7.000 eur. Vo zvyšnej časti, vrátane úroku z omeškania žalobu ako nedôvodnú zamietol. Právne vec posúdil podľa § 11, § 13, § 422 ods. 1, § 438 ods. 2, § 441, § 517 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 1 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“).

2. O odvolaní žalobcov 1/, 2/ a 3/ a žalovanej 2/ rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. apríla 2018 sp. zn. 9Co/130/2017 tak, že odvolanie žalobcov voči prvému výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odmietol, napadnutý vyhovujúci prvý výrok vo vzťahu k žalovanej 2 a napadnutý zamietajúci druhý výrok potvrdil. Napadnutý tretí, štvrtý a piaty výrok týkajúci sa náhrady trov konania zmenil tak, že žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu každému z prisúdenej sumy, napadnutý siedmy výrok potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Pokiaľ ide o odmietnutie odvolania žalobcov smerujúce proti prvému výroku rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že výrokom, ktorým bolo žalobe (čiastočne) vyhovené, žalobcom žiadna ani len nepatrná ujma na ich právach nevznikla. Odvolanie žalobcov je subjektívne neprípustné, a teda podané neoprávnenou osobou, z ktorého dôvodu bolo potrebné podľa § 386 písm. b) C. s. p. ich odvolanie odmietnuť. V súvislosti s odvolaním žalobcov proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol uviedol, že sa v tejto časti v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a že rozhodnutie považuje za vecne správne. Preto ho v tejto časti podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. potvrdil. Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej 2/ proti vyhovujúcemu prvému výroku súdu prvej inštancie uviedol, že súd prvej inštancie správne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 2/ riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným už v jeho skoršom zrušujúcom uznesení. Pre posúdenie tejto otázky bolo podľa odvolacieho súdu rozhodujúce, čo treba rozumieť pod pojmom škoda na zdraví použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Uviedol, že v našom právnom prostredí, ktoré je súčasťou európskeho spoločenstva práva, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne, najmä v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody a škoda na zdraví“ v zmysle § 4 ods. 1, 2 a ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím k účelu povinného zmluvného poistenia vyvodil, že z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma, ktorá bola v dôsledku nehody spôsobená pozostalým obete dopravnej nehody. Nemajetkovú ujmu je tak možné v širšom ponímaní považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorá spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku. Tento výklad pojmu náhrady škody má oporu aj v rozsudku Súdneho dvora Európskej Únie vo veci Haasová (C-22/12), podľa ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách,

ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Ak preto v danom prípade zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život), v dôsledku ktorého utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovanej 2/ ako poisťovateľa žalovaného 1/, je žalovaná 2/ vecne pasívne legitimovanou stranou sporu a je povinná plniť v dôsledku vzniknutej poistnej udalosti žalobcom ako osobám blízkym obeť dopravnej nehody. V súvislosti s námietkou žalovanej 2, že okresný súd v danej veci rozhodol v rozpore so zaužívanou judikatúrou v obdobných veciach (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 160/2007, sp. zn. 2 Cdo 93/2008, sp. zn. 4 Cdo 168/2009, sp. zn. 3 Cdo 301/2012) uviedol, že vzhľadom na ním uvedenú argumentáciu nie je dôvod rezignovať predovšetkým na eurokonformný ako aj lingvistický výklad, vrátane materiálne, interpretačnej záväznosti judikatúry Súdneho dvora Európskej Únie (táto nezaväzuje len strany sporu, ale je prameňom komunitárneho práva). Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016 (predmetom rozhodovania bola sťažnosť spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., ktorá bola ako neopodstatnená odmietnutá), v ktorom ústavný súd uviedol, že „nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku najvyššieho súdu z 31. marca 2016 vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012“. V tejto súvislosti poukázal tiež na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.7.2017, sp. zn. 6 MCdo 1/2016. Žalovanou 2/ napadnutý vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie preto ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. potvrdil. Pokiaľ ide o časť rozhodnutia o náhrade trov konania (tretí, štvrtý a piaty výrok), stotožnil sa s argumentom žalobcov, že pri rozhodovaní o trovách konania úspech žalobcov bol závislý iba od úvahy súdu. Ak súd dospeje k záveru, že u žalobcu došlo k zásahu do jeho osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a žalobcovi prizná náhradu nemajetkovej ujmy, potom odhliadnuc od výšky, ktorú požadoval v žalobnom petite, má žalobca úspech v konaní v rozsahu 100 %. Rozsudok súdu prvej inštancie preto v tejto napadnutej časti zmenil tak, že žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu podľa § 255 ods. 1 C. s. p. z prisúdenej (nie žalovanej) sumy. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 255 v spojení s § 262 ods. 1 a § 369 C. s. p.

3. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná 2/ v tej jeho časti, v ktorej odvolací súd potvrdil voči nej vyhovujúci výrok súdu prvej inštancie. Dovolanie odôvodnila v zmysle § 432 C. s. p. tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009, sp. zn. 4 Cdo 139/2011, sp. zn. 3 Cdo 301/2012, sp. zn. 7 Cdo 80/2014, v ktorých najvyšší súd opakovane dospel k záveru o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne s poukazom na výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 1/2016 sa odchyľuje od záverov prijatých citovanými rozhodnutiami, pričom neexistuje v tejto otázke rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu SR a ani nebolo žiadne z rozhodnutí publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Za nesprávny považovala záver odvolacieho súdu v otázke jej pasívnej legitimácie v spore o náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Namietala aj aplikáciu eurokonformného výkladu, pretože tento nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva a je tiež obmedzený zásadou právnej istoty a zákazom retroaktivity. Z dôvodu, že slovenská právna úprava definuje rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia tak, že doň nemajetkovú ujmu nezahŕňa, je použitý eurokonformný výklad výkladom contra legem a porušuje aj vyššie spomenuté zásady. Podľa žalovanej 2/ je neprípustný aj odkaz na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová (C-22/12), pretože Súdny dvor v ňom uviedol, ako by mala vyzerat' úprava náhrady nemajetkovej ujmy vo vnútroštátnom práve v súlade s právom komunitárnym. Navrhla preto, aby najvyšší súd napadnutý

rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu žalobcov zamietne, resp. rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zruší.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ uviedli, že podľa ich názoru rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a teda, že žalovanou 2/ uvádzané dovolacie dôvody nie sú dané. Nestotožnili sa ani so žalovanou 2/ prezentovaným názorom vzťahujúcim sa na aplikáciu eurokonformného výkladu a rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová. Žiadali preto, aby dovolací súd ňou podané dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), za ktorú koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b) C. s. p., že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C. s. p.), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ je potrebné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci dovolateľka odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p.

8. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dovolaním, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená nielen podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p., ale musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p.

11. V predmetnej veci dovolateľka odôvodnila dovolanie tým, že otázka jej pasívnej legitímácie v konaní, v ktorom predmetom je náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, zákona č. 514/2003 Z. z.), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Nevyhnutným predpokladom je, že ide o otázku, ktorú dovolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Zároveň musí ísť o otázku, ktorú už riešil aj dovolací súd, v jeho rozhodnutiach je ale táto otázka riešená rozdielne. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p. je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je

významná nielen pre tú-ktorú prejednávaniu právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Zásadný právny význam otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., je daný zámerom prispieť k prekonaniu „existujúcej“ rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu.

13. Najvyšší súd pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky znaky bližšie uvedené v bode 12. tohto rozhodnutia. Jedným z nich je pretrvávajúca rozdielnosť rozhodovania dovolacích senátov, t. j. existujúca nejednotnosť posudzovania danej otázky. Vyplyva to zreteľne priamo z § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., konkrétne z toho, že za relevantnú tu zákon označuje otázku, ktorá „je“ (teda nie „bola“) dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že dôležitá je v tomto smere súčasná nejednotnosť rozhodovania dovolacieho súdu (teda nie minulé, už prekonaná a neexistujúca rozdielnosť rozhodovania).

14. Pri posúdení, či tu je pretrvávajúca nejednotnosť právnej otázky pasívnej legitímácie žalovanej 2/, nemožno opomenúť rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. októbra 2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na závery uvedené v tomto rozsudku Súdneho dvora nadviazal najvyšší súd v rozhodnutí z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.61, ročník 2018. Najvyšší súd v ňom vysvetlil, že „pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd v tomto rozsudku vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poisťiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“ V nadväznosti na uvedené dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých, je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., a že v spore o náhradu

takejto ujmy je daná pasívna legitimácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. Na označené rozhodnutia Súdneho dvora, Ústavného súdu SR ako aj najvyššieho súdu nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to sp. zn. 6 Cdo 143/2017, sp. zn. 6 Cdo 219/2017, sp. zn. 6 Cdo 206/2017, sp. zn. 8 Cdo 6/2018, sp. zn. 7 Cdo 141/2018, sp. zn. 4 Cdo 108/2019. Z uvedeného je zrejmé, že právny názor v otázke pasívnej legitimácie poisťovne uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, sp. zn. 7 Cdo 80/2014, na ktoré odkazovala dovolateľka, bol jeho neskoršou judikatúrou prekonaný. V otázke vecnej pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla treba preto za ustálenú rozhodovaciu prax považovať vyššie uvedený právny názor prijatý neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu a tiež ústavného súdu.

15. Pokiaľ sa preto v preskúmvanej veci odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná poisťovňa je vecne legitimovanou stranou sporu, túto otázku riešil v súlade s neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu (ústavného súdu), ktorou bol v tejto otázke prekonaný právny názor vyslovený v rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktoré odkazovala dovolateľka. V súčasnosti tu neexistuje pretrvávajúca rozdielnosť rozhodovania dovolacích senátov, a teda existujúca nejednotnosť posudzovania danej otázky. Nejde tu preto o situáciu, kedy dovolací súd rozhoduje dovolateľkou nastolenú právnu otázku rozdielne. Nie je tak naplnená jedna z podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p.

16. So zreteľom na uvedené najvyšší súd považoval dovolanie žalovanej 2/ za neprípustné, preto ho podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

17. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcom úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.